

Leva, desna ali obe

Nina Mazi

Japonski, ameriški in irski znanstveniki podarjajo, da se vrsta človekovih značilnosti, lastnosti, sposobnosti in zmožnosti oblikuje in začne kazati že v zgodnji nosečnosti oziroma prenatalni dobi. Tako je že pri zarodku mogoče zanesljivo določiti, ali »je levo ali desno usmerjen« (seveda ne politično, ampak fiziološko). Kar v praksi pomeni, da bo ginekolog lahko mamici poleg tega, kakšnega spola je otrok, ki ga nosi pod srcem, lahko v bližnji prihodnosti povedal bodočim staršem tudi, ali bo njun potomec desničar ali levičar. Tovrstna, navidez trivialna diagnostika v materinem trebuhu je pomembna v primeru določenih nevroloških, pa tudi drugih bolezni, motenj in poškodb ter seveda poklicne perspektive. Tako starši, ki si želijo, da bi njihov otrok postal slavni violinist ali odlični kirurg, lahko že pred rojstvom izvejo, kakšne so njegove možnosti. Ameriški znanstveniki so svoje ugotovitve v šali poimenovali kot možnost za najzgodnejše »prenatalno karierno svetovanje«.

Čprav je dominantno stran mogoče določiti in zaznati že zelo zgodaj, pa možgani plodu še niso dovolj razviti in funkcionalno sposobni, da bi lahko usmerjali oziroma obvladovali in nadzirali oziroma razlikovali gibanje v določeno smer oziroma stran.

Tveganja, ki so jim izpostavljeni levičarji, so v zadnjem času podrobneje preučevali znanstveniki iz dežele večnega smehljaja, ki so iskali odgovor na vprašanje: So levičarji zdravstveno res bolj ogroženi od svojih »desnorokih« vrstnikov? Skupina japonskih strokovnjakov s tokijske univerzitetne klinike je ugotovila, da so levičarji kardialci, ki bolujejo za motnjami koronarne cirkulacije - koronarno boleznijo -, trikrat bolj izpostavljeni nenadni odpovedi srca (infarkt,

zastoj srca) in posledični smrti od njihovih desničarskih vrstnikov. Natančen vzrok svoje ugotovitve znanstveniki trenutno še raziskujejo, med možnimi dejavniki za svojo ugotovitev pa uvrščajo tudi dejstvo, da bitje srca običajno (pri desničarjih vedno) nadzira desna polovica možganov. Pri levičarjih pa impulzi za funkcijo srca lahko prihajajo tudi iz leve možganske polovice. Omenjena neurejena pristojnost lahko povzroči nezadostno centralno stimulacijo srca, ki ima pri posameznikih z okvarjenimi koronarkami lahko usodne posledice (ireverzibilni zastoj srca - angl. *cardiac arrest* - in posledična smrt, tako imenovani exitus).

Zanimivo je tudi, da je dolgovečnost pri desničarjih pogostejša kot pri levičarjih. Izsledki novejših raziskav na podlagi zdravstvene statistike pričajo, da desničarji živijo povprečno devet let dlje kot levičarji. V naslednji fazi pričujoče raziskave pa naj bi znanstveniki s poglobljeno primerjalno analizo preresetali kakovost življenja desničarjev in levičarjev.

Katera stran je po mnenju strokovnjakov najbolj obetavna? »Obe,« odgovarjajo ameriški znanstveniki in pojasnjujejo, da se lahko ob uspešni podpori in v ustreznem okolju otrok razvije v »specialista kombinatorca«, ki odlično obvladuje in spretno uporablja tako desnico kot tudi levico. In to spontano, samodejno, miže in nehote - brez posebnega napora, ne da bi se tega sploh zavedal.

Viri:

Science, Science et Vie, Science Daily.